

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Maria Szczepaniec

w sprawie prokuratora Prokuratury Okręgowej [...] – X. Y.
obwinionego o czyny z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o
prokuraturze
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2026 r.
kwestii przekazania sprawy dyscyplinarnej według właściwości rzeczowej

postanowił:

**na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z
dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze stwierdzić swą
niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazać w całości do
rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze
Generalnym.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 27 maja 2024 r. sygn. akt [...], Zastępca Rzecznika
Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego wniósł o
rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej X. Y. - prokuratora Prokuratury Okręgowej [...] obwinionego o to, że:

I. w dniu 5 września 2022 r., po godzinie 7:00 w [...] na ul. [...] kierował
samochodem osobowym marki [...] o numerach rejestracyjnych [...] znajdując się w
stanie nietrzeźwości prowadzącym do stężenia 0,28 mg/l alkoholu w wdychanym
powietrzu - I badanie przeprowadzone o godzinie 7:09, a następnie do stężenia

0,33 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu - II badanie przeprowadzone o godzinie 7:24, a następnie do stężenia 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu - III badanie przeprowadzone o godzinie 7:40, czym uchybił godności sprawowanego urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze;

II. w dniu 5 września 2022 r. w [...] na ul. [...] chcąc, aby funkcjonariuszki Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w [...] st. post. A. S. i sierż. D. P. dokonały czynu zabronionego polegającego na niedopełnieniu swoich obowiązków służbowych poprzez bezprawne odstępianie od czynności zatrzymania oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której przeprowadzono badanie trzeźwości i ustalono, że kierujący pojazdem mechanicznym marki [...] o numerze rejestracyjnym [...] znajdował się w stanie nietrzeźwości, czym ww. funkcjonariuszki działałyby na szkodę interesu publicznego, nakłaniał je do tego, przy czym działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do popełnienia czynu zabronionego, jednakże celu swego nie osiągnął z uwagi na stanowczą odmowę odstępiania od wykonania czynności służbowych przez ww. wymienionych funkcjonariuszy publicznych, czym uchybił godności sprawowanego urzędu, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy Prawo o prokuraturze (k. 449-470).

Postanowieniem z dnia 25 września 2024 r., w sprawie o sygn. akt I ZSK 3/24, Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie w sprawie I ZSK 3/24 do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy karnej, toczącej się przed Sądem Rejonowym w [...], pod sygn. akt [...], albowiem wynik tego postępowania będzie miał znaczenie w rozpoznawanej sprawie dyscyplinarnej obwinionego X. Y. (k. 515-516).

W równoległe toczącym się postępowaniu karnym Sąd Rejonowy [...] postanowieniem z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie o sygn. akt [...], na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., wobec stwierdzenia braku zezwolenia na ściganie pochodzącego od właściwego organu, umorzył postępowanie przeciwko X. Y. oskarżonemu o to, że:

1) w dniu 5 września 2022 r., ok. godz. 7:07 w [...] na ul. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym: I badanie o godz. 7:09 – 0,28 mg/l, II badanie o godz. 7:24 – 0,33 mg/l, III badanie o godz. 7:40 – 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki [...] o numerze rejestracyjnym [...], tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.;

2) w dniu 5 września 2022 r. w [...] na ul. [...] chcąc, aby funkcjonariuszki Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w [...] st. post. A. S. i sierż. D. P. dokonały czynu zabronionego, polegającego na niedopełnieniu swoich obowiązków służbowych poprzez bezprawne odstępianie od czynności zatrzymania oraz dokumentowania kontroli drogowej, w trakcie której przeprowadzono badanie trzeźwości i ustalono, że kierujący pojazdem mechanicznym marki [...] o numerze rejestracyjnym [...] znajdował się w stanie nietrzeźwości, czym w/w funkcjonariuszki działałyby na szkodę interesu publicznego, nakłaniał je do tego, przy czym działając w zamiarze popełnienia czynu zabronionego, swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do popełnienia czynu zabronionego, jednakże celu swego nie osiągnął z uwagi na stanowczą odmowę odstąpienia od wykonywania czynności służbowych przez w/w funkcjonariuszy publicznych, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k. Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 11 grudnia 2024 r. (k.623-630v).

Postanowieniem z dnia 20 maja 2026 r., w sprawie o sygn. akt I ZSK 3/24, Sąd Najwyższy podjął postępowanie dyscyplinarne z uwagi na prawomocne zakończenie postępowania karnego przez Sąd Rejonowy [...], w sprawie o sygn. akt [...] (k. 642).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.k. mającym zastosowanie na gruncie niniejszego postępowania mocą art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze,

sąd bada z urzędu swą właściwość, a w razie stwierdzenia swej niewłaściwości przekazuje sprawę właściwemu sądowi lub innemu organowi.

Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza obecnie obowiązujących przepisów dotyczących postępowania dyscyplinarnego prokuratorów z uwzględnieniem okoliczności niniejszej sprawy (umorzenie postępowania karnego) prowadzi do konkluzji, że Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej nie jest właściwy do rozpoznania sprawy dyscyplinarnej prokuratora Prokuratury Okręgowej [...] X. Y..

W myśl art. 145 § 1 pkt 1 lit. b ustawy Prawo o prokuraturze, w I instancji Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego orzeka w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, lub w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy, oraz w sprawach, o których mowa w art. 137 § 1 pkt 3 ustawy Prawo o prokuraturze.

W pozostałych sprawach przewinień dyscyplinarnych prokuratorów, w I instancji orzeka Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w składzie 3 członków (art. 145 § 1 pkt 1 lit. a ustawy Prawo o prokuraturze).

Postanowienie Sądu Rejonowego [...] z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie o sygn. akt [...], kończące prawomocnie postępowanie karne wobec prokuratora X. Y., ma istotne znaczenie dla wskazania właściwego sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji w tej sprawie dyscyplinarnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że co do zasady, jeśli czyn stanowiący przewinienie dyscyplinarne, jednocześnie wyczerpuje znamiona umyślnego przestępstwa, to sąd dyscyplinarny związany jest w zakresie tego ustalenia prawomocnym wyrokiem skazującym sądu powszechnego, bowiem o tym czy dany czyn wypełnia znamiona umyślnego przestępstwa, może wyłącznie zdecydować sąd powszechny. Takiego charakteru nie mają wyroki uniewinniające, ani decyzje procesowe o umorzeniu postępowania karnego. W przypadku wydania prawomocnego wyroku skazującego, samodzielność jurysdykcyjna sądu dyscyplinarnego w zakresie własnych ustaleń ograniczona zostaje do tych części stanu faktycznego, które wykraczają poza znamiona konkretnego czynu (zob.

postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 maja 2025 r., I ZSK 9/23; z 14 kwietnia 2026 r., I ZSK 5/24).

Zdaniem Sądu Najwyższego, w obecnej sytuacji procesowej nie jest możliwe przyjęcie, że przewinienia dyscyplinarne zarzucane obwinionemu prokuratorowi X. Y. opisane we wniosku z dnia 27 maja 2024 r. w sprawie o sygn. akt [...], wyczerpują jednocześnie znamiona przestępstw. W tej sytuacji Sąd Najwyższy stwierdził swą niewłaściwość rzeczową do rozpoznania sprawy dyscyplinarnej prokuratora Prokuratury Okręgowej [...] X. Y. i sprawę przekazał w całości do rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak na wstępie.

A.W.

[r.g.]